

Veselí nad Moravou

Kraj: Jihomoravský

Správní obvod: Veselí nad Moravou

Nadmořská výška: 176 m n. m.

Počet obyvatel: 10 582

Adresa URL: www.veseli-nad-moravou.cz

Okres: Hodonín

GPS souřadnice: 48.952377N, 17.380915E

První pís. zmínka: 1248 (776 let)

PSČ: 698 13

Historie obce Veselí nad Moravou

Starobylá veselská osada ležela na levém břehu řeky Moravy při dopravní cestě ze severu na jih podle toku řeky. Tato cesta byla nazývána "svobodná cesta královská". Původní veselský hrad, v podstatě vodní pevnost, měl za úkol zabezpečovat přechod na pravou stranu řeky po písčité lavici směrem k Písku. Je pravděpodobné, že veselská vodní pevnost byla v 11. století jednou z uherských pohraničních pevností podél řeky Moravy, v místech častých střetů mezi českými a uherskými vojsky. Po ovládnutí kraje českými panovníky byla stejně jako další hrady a města při řece Moravě (např. Hradiště, Strážnice aj.) ochranou proti nájezdům z východu. Pevnost veselského hradu je doložena zprávami o jeho obléhání a dobývání v roce 1315 vojsky Jana Lucemburského zpět pro český stát od uherského šlechtice Matúše Čáka Trenčanského. Hrad byl v té době pravděpodobně opevněn kamennou zdí nebo vysokým hliněným náspem, zpevněným dřevěnou konstrukcí. Z dob původní veselské osady pochází kostel Panny Marie, nejstarší na území města, s dochovanými románsko-gotickými prvky. Prvním písemně doloženým držitelem Veselí byl komorník břeclavského kraje z let 1248 až 1259, Sudomír. Byl zván po Veselí na listině Přemysla Otakara II. z 21. srpna 1261. Po smrti Sudomíra bylo Veselí dále v soukromých rukou, snad Sudomírových potomků. Svědčí o tom snad i název zaniklé osady Sudomírky, název dnešní ulice, i jméno nedaleké vesnice Sudoměřice. Po vymření Přemyslovců není majitel několik desítek let znám. V první polovině 14. století byli držiteli Vartemberkové, po nich od druhé poloviny tohoto století Šternberkové. Pravděpodobně Petr ze Šternberka založil v druhé polovině 14. století na ostrově před hradem město. Název město - civitas - je pro Veselí doložen v roce 1396. Jeho jádrem bylo dnešní Bartolomějské náměstí a vedle významu vojenského k jeho založení přispěl i význam obchodní, tj. potřeba oživení ruchu na uherské cestě. Od této doby existovaly obě části - samotné město Veselí i starší Předměstí Veselí - vedle sebe jako dva samostatné a samosprávné celky. Od roku 1423 se stalo Veselí předmětem uplácení císaře Zikmunda. V roce 1422 je doložen v dubnu dvojí pobyt císaře Zikmunda na veselském hradě, kdy se připravoval na tažení proti Husitům v nedalekém Uherském Ostrohu. Druhým střediskem Husitů byl tábor na ostrově u Nedakonic, ten zanikl koncem roku 1421. V roce 1437 se domáhá dědických práv Zdeněk ze Šternberka, který však Veselí již v roce 1442 prodává. Od té doby docházelo k častým změnám majitelů veselského panství i ke změnám v jeho velikosti. 27. července 1469 došlo u Veselí k neúspěšnému střetu strážnického pána Jindřicha z Lipé s vojsky Matyáše Korvína, při kterém byl zajat na veselských loukách kníže Viktorin, syn krále Jiřího z Poděbrad. Avšak nejpozději v roce 1470 bylo Veselí opět v rukou krále Jiřího, který zde pobýval 6. srpna tohoto roku. O rozvoj panství se zasloužil především Hynek Bílík z Kornic, za kterého došlo v letech 1526 - 1551 k největšímu rozvoji tradičního rybníkářství, doloženého už ve 14. století. Byl podle zprávy z

roku 1535 stavebníkem jednoho ze dvou mostů nahrazujících dosavadní přívozy. Dochází rovněž k prvním přestavbám hradu na zámek. 22. července 1707, po sporech o vlastnictví, koupili panství Maxmilián a Maxmiliána Želečtí z Počenic. Tito jsou zakladateli servitského kláštera s kostelem Svatých Andělů strážných. [V roce 1731 panství zdědili Chorinští z Ledské. Poslední z jejich rodu opustil veselský zámek v dubnu 1945. Za prvního z Chorinských, Františka Karla, byl postaven ve městě nový kostel sv. Bartoloměje, vysvěcený 8. září 1741. Jeho syn, František Jan, provedl zásadní přestavbu zámku, upravil park a zahrady, vznikající už za Hynka Bilíka z Kornic. Ve druhé polovině 19. století byla budována železnice, rozvíjel se spolkový a kulturní život. V roce 1930 a následující 3 roky se ve městě konala Mezinárodní Škola umění (International School of Art) - kurs pro studium lidového umění, kterého se zúčastnilo 28 amerických učitelek a národopisných pracovníků. Za druhé světové války bylo Veselí nad Moravou jedním z východisek pro útěk mnoha významných osobností, včetně vojenských, na Slovensko, tzv. "generálská linka". Převodů se zúčastnili i veselští občané, z nichž mnozí svoji aktivitu zaplatili životem, např. Jan a Jaroslav Andráskovi, MUDr. Josef Hlobil a další. Město bylo osvobozeno 24. dubna 1945. Od roku 1960 je budován průmyslový podnik s provozy na zpracování tažené oceli a později s provozy na výrobu trubek - Železářny. Díky tomuto podniku se město rozrostlo do dnešní velikosti.

